

6. — DISKRECIJA-OPREZNOST! Svećenik mora biti znati šutjeti, jer gubimo pouzdanje u onoga, koji je previše povjerljiv!

7. — ISTINA! Svećenik mora uvijek govoriti istinu! Isus je put, istina i život! On je rekao: ISTINA će vas osloboditi!

8. — SIROMAŠTVO! To je vrlo važno! Svećenik mora biti slobodan prema novcu! Da ne bude rob novca! Da osjeća posebni poticaj, koji će ga instinktivno tjerati prema majmanjima, prema siromasima!

9. — OSJEĆATI S CRKVOM! Da nikad ne govori o Crkvi lakoumno, površno, nepromišljeno. Kao da mu Crkva nije Majka! Sin, koji nelijepo govori o svojoj Majci, već je time osuđen!

Međutim, često jedan treći život znade zavladata i ljudskim i Božanskim životom u svećeniku. Svećenik postane čovjek »klerikalnog miliea«, što se očituje u njegovu životu, njegovu rječniku, nazivanju stvari, njegovu ukusu malih interesa i malih utjecajnih borbi. Sve ovo stvara jednu masku, koja bolno sakriva svećenika i on ostaje u pozadini...

Ne imati u životu jednog pravog svećenika, nevolja je, koja se ne može izraziti. To je jedina bijeda, to je jedino siromaštvo u životu!

(Prema Essor ou déclin du clergé français)

Dr Srećko Bošnjak

TEOLOG DANIÉLOU — O SLOBODI TEOLOŠKOG ISTRAŽIVANJA

Moderna savjest, veli Daniélou (L. Osser. Rom. br. 53. od 5. III 1969), zahtijeva — **slobodu istraživanja**. On to govori kao veliki teolog. — I tvrdi da je **sloboda** teološkog istraživanja svojstvena i za područje teologije, jer je neokrnjiva u svim sferama intelektualnog rada.

Na području znanosti, teologija mora računati na progres profanih znanosti i nema prava da im osporava rezultate — dogmatiskim imperativima, jer su znanosti autonomne na svome sektoru.

Dalje, izjavljuje Daniélou: **Objava**, koja je objekt teološke znanosti, proglašena je jedanput zauvijek, ali shvaćanje objave mora neprestano napredovati. Sve ovo uključuje mnoge opasnosti. Ali, iskustvo dokazuje da su opasnosti manje pogibeljne u teološkom istraživanju — od skleroze, koja bi nastupila, kad bi se to istraživanje zanemarilo.

Ovaj veliki isusovački teolog za sebe tvrdi: »Ja sam uvjereni **pristaša teološkog istraživanja. Radi njega sam i trpio zajedno s drugim osobama.** Spreman sam i još trpjeti, ako bude potrebno«. Ali, razborito ispovijeda pred čitavom kat. javnošću, preko vatikanskog poluslužbenog glasila: »Kad neki teolozi tvrde da danas, u Katoličkoj Crkvi, ne postoji sloboda istraživanja i traže jednu veću liberalizaciju kontrole koju vrši kompetentni crkveni akutoritet, ja na to **ne mogu dati moj pristanak**«.

Daniélou, kao jak teolog i poslušan sin Crkve, kaže: »Ako vjerujem u slobodu teološkog istraživanja, ipak sam uvjerenja da se ono mora vršiti unutar nekih granica. A te su granice one njezina samog objekta«.

Sloboda u pozitivnim znanostima sastoji se u osporavanju jedne radne hipoteze, koja ne vodi računa o novim podacima, da je zamišljena s jednom drugom. Ali nije nikada osporavanje samih činjenica.

Tako se događa i za teologiju: njezina je zadaća osporavati **sliku** koju tvorim o Bogu, ili **način** kojim izražavam da kruh i vino postaju Tijelo i Krv Kristova. Ali kad samo istraživanje osporava samu opstojnost Boga ili stvarnost njegove **realne** prisutnosti, tad se pretvara u prah njegov objekt. A zadaća je Učiteljstva Crkve upravo taj: — sačuvati netaknut podatak Objave. I kad jedno preuzetno teološko istraživanje postavlja u diskusiju neki nauk Objave, Učiteljstvo ima — tvrdi Daniélou i pravo i dužnost osporiti mu autentičnost.

S druge strane, cilj je istraživanja kušati otvoriti **nove putove**, a to ne može biti nego pomoću smiono pogibeljnih hipoteza sve dok jedna od njih ne pogodi ispravno rješenje. I samo onda zaslužuje saopćiti rezultate. I u teološkoj znanosti različitog su reda istraživanje specijalista i saopćavanja rezultata masi. Hijerarhija mora i ovdje bdjeti da se ne proširi nekažnjeno nikakva hipoteza, jer bi samo prouzrokovala metež. Upravo zato je savršena zakonita kontrola Hijerarhije u izdavanju teoloških djela.

U današnjoj situaciji, poslije II Vatikanskog Sabora nepripustljivo je tvrditi da auktoritet Crkve paralizira autentično teološko istraživanje i priječi proširenje njegovih vrijednih rezultata. Ta je tvrdnja — neistinita! **Hijerarhija** samo to čini — i to s oprezom — da osuđuje mišljenja koja mijenjaju — podatak vjere, i protivi se širenju spornih mišljenja, koja lansiraju, često na laku ruku, neki teolozi kojima je više od časovite mode nego do stvarnog napretka vjere. U svemu tome Hijerarhija vrši svoju strogu dužnost — braneći Božji narod od onih koji ruše njegovu vjeru.

Daniélou, kao vjeran i poslušna teolog Crkve, veli: »Imam pravo uznemiriti se, kada s prividnošću da brane zakonitu slobodu istraživanja, **zastrašuju** Hijerarhiju da je spriječe, vršiti svoju dužnost **bdjenja**, kvalificirajući kao **represiju** bilo koju njezinu intervenciju da osudi neki nauk ili zapriječi širenje nekog djela. Manevar je spretn, jer svi znamo magičnu snagu koju danas ima riječ — represija kojoj se utječu oni koji Hijerarhiju zastrašuju. Upotreba ovog slogana paralizira svaku državnu intervenciju u Univerzama. Kad bi zavladala i u odnosu teologa istražitelja i Hijerarhije, paralizirala bi svako vršenje auktoriteta u Crkvi.

Istina je velika i neosporna: Ne može se bez auktoriteta! Kad slabi onaj zakoniti, drugi odmah zauzimlju njegovo mjesto. **Daniélou** umno zaključuje: Neke male grupe, koje nas zasiplju svojim tiranskim parolama, služeći se moćnim sredstvima propagande, nastoje nas uvjeriti da predstavljaju sadašnje autentično teološko istraživanje, a nijesu nego samo njegova — **karikatura**. Zakoniti auktoritet najbolja je garancija autentične slobode protiv pristranih presija. Stoga: Oporijeti se slabljenju ovog auktoriteta znači ostati vjerni autentičnom religioznom istraživanju protiv svemu što je njegova deformacija.

Fra Krsto Kržanić